№ 199 სექტემბერი 19, ხუთშაბათი 1891 სექტემბერი 19, ხუთშაბათი № 199

ГАЗЕТИ ЦІНА

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

ИВЕРІЯ

გაზეთის დასაკეთად და ყოველ განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიემართონ: თვითონ რედაქციას, კუკიაში, ავშვალის ქუჩაზედ, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ, თავ. გრუზინსკისეულს სახლებში; წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიას, სათავად-აზნაურო ბანკის სახლებში, სასახლის ქუჩაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკ.

1877—1891 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1891

„ИВЕРІЯ“

გამოდა 1891 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ვისაც ჰსურს დაიკეთოს გაზეთი ამ 1891 წლისათვის მიმართოს:

ტფილისში: ა) თითონ რედაქციას, ნიკოლოოზის ქუჩაზედ, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ, თავ. გრუზინსკისეულს სახლებში, № 21; ბ) „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიას, სასახლის ქუჩაზედ, თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ქარავასლის გალერეაში.

ტფილისის გარედ მცხოვრებთა უნდა დაბარონ გაზეთი შემდეგის აღრესით:

Тифлисъ. Въ редакцію грузинской газеты „ИВЕРІЯ“.

რედაქცია ამსოსანვე აცხადებს, რომ იგი გაზეთის ბეჭდვისის გამო ბესუხის მეგებელ იქნება მარტო ამ სკლის-მომწერთა წინაშე, ვინც გაზეთის დაკეთისთვის შესახებ ფულს პირდაპირ რედაქციაში და ან „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიაში წარმოადგენს, ანუ გამოგზავნის.

გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პირობანი გაზეთის დაკეთისა გამოცხადებულია უკანასკნელს გვერდზედ.

ქართული თეატრი

შაბათსა, 20 სექტემბერს,

ქართულ დრამატიულ საზოგადოების არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება

მეორედ გაუმაღვილება

დრამა 4 მოქ. გადმოქართულ. თავ. დ. ერისთავის მიერ.

ახირებულია

ვოდევილი ერთს მოქ. თარგ. კ. ყიფიანისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი, საფაროვისა, ავალოვისა, ჩერქეზიშვილისა, ტარიელოვისა, ალლანისა, აგიაშვილისა. ბ-ნი აბაშიძე, გუნია, გედევანოვი, კანდელაკი, შათიროვი, თამაზიშვილი და სხვ.

დასაწყისი $7^1/_2$ საათზედ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

ახალი ამბავი

*** ჩვენ მივიღეთ ახლად დაბეჭდილი ქართული „ანბანი მშობლიო ენისა“, შედგენილი და გამოცემული ზ. გულისაშვილის მიერ. ანბანის სწავლება თითქმის იმ გვარადვეა ამ წიგნში დაწყობილი, როგორც დედა-ენაში. განსხვავება იმაშია, რომ რამდენისამე ასოს შესწავლის შემდეგ მოთხრობებია ჩართული შესწავლილის ასოებით დაწერილი. შემდეგ ასოებიც ემატება და მოთხრობებიც. ამ ანბანით მოსწავლე ანბანის შესწავლას ორი თვე უნდა მოუნდეს, მაგრამ ანბანის გათავებისას კარგი და მკაფიო კითხვა და წერაც ეცოდინება.

„ანბანს“ დარჩენილი აქვს [illegible] ლად და ხუცურად ლოცვები და მოკლე მოთხრობანი საღმრთო და საქართველოს ეკლესიის ისტორიისა.

ფასი „ანბანისა“—20 კ.

*** სამშაბათს, ამ თვის 17, ღამის მატარებლით ტფილისზე რამდენმამე ინგლისელმა მგზავრმა გაიარა. ეს ინგლისელები ლონდონის საგეოგრაფიო საზოგადოების წევრნი არიან და იმიერ კასპიის მხარეს მიდიან რუსეთის საზღვრების და ავღანისტანის შესასწავლად.

*** ამ სამს დღეში რკინის გზის სხვა-და-სხვა სადგურიდგან ბაკოში გაგზავნეს 67 ვაგონი ხორბალი, 49 ვაგონი სიმინდი და 30 ვაგონამდე ქერი, რომელიც ბაქოდგან გაიგზავნება რუსეთის იმ გუბერნიებში, სადაც ამ წელს პური არ მოვიდა.

*** ეხლახან ტფილისის სასულიერო სემენარიაში ყურსს-დამთავრებულმა კ. მაღრაძემ ნოტებზედ გადაღო დუეტად ნ. ბარათაშვილის ლექსი „ჩემს ვარსკვლავს“. ამ დუეტს, ფორტეპიანოს აკომპანიმენტით საგალობელს, ამ ჟამად პეტერბურგში ჩეტვერუხინის სამუსიკო მაღაზია ჰბეჭდავს და ტფილისშიაც მალე მოვა. ამ დუეტის მნახველნი მუსიკის მცოდნენი ამბობენ, რიგიანი დუეტიაო.

*** ამიერ კავკასიის რკინის გზის დროებითი ხიდები ხვალ მზად იქნება ს ამ თვის 20 სახლხო მატარებელი დაუბრკოლებლად მიეა ტფილისიდამ ბათუმში. საქონლის მატარებელი-კი სიარულს დაიწყებს შაბათიდამ.

გუშინ, ამ თვის 18, ტფილისიდამ გაემგზავრა ქ. ფოთში სამი ებრაელთა ოჯახი, რომელიც არგენტის რესპუბლიკაში მიდის.

*** 17 ამ თვეს, საღამოს რვა საათზე, საგანგებო მატარებლით გაემგზავრა გზების დასათვალიერებლად რკინის გზის უფროსი ბ. ფრიდე, რომელიც დათვალიერებს გზას ნატანებსა და ბათუმს შუა.

*** იმერეთიდგან მრავალი ცნობა მოგვდის იმის შესახებ, რომ ავდრებმა ლმის არის ბოლო მოუღოს ვენახისა და სიმინდის მოსავალს, რადგან თითქმის თოვლს ზაფხულსა და შემოდგომის დამდეგს წვიმა არ შეწყვეტილო. ამის გამო იმ მოსავლისა, რომელსაც პირველად კარგი პირი უჩანდა, დღეს თითქმის იმედი დაუკარგავთ. ყურძენი გამუდმებულის ავდრებისაგან არა მწიფდება; სიმინდი ზემო-იმერეთში, როგორც იყო, მოსტეხეს, მაგრამ უბედურობა ის არის, რომ უკანასკნელმა წვიმებმა ჯერ კიდევ კალოზე მოასწრო და იატივტივა კიდეც. ქვემო-იმერეთში-კი სიმინდი ჯერ არ მოუტეხიათ და, თუ კიდევ გაგრძელდა წვიმები, იმის მოწევასა და მოტეხას ველარ მოვესწრებითო. გარდა ამისა, გაგიეებულმა წყლებმა ზოგს აღგილას ხიდები და წისქვილები დაეზიანა და ბორნები დატაცეო.

*** სოფ. საღოდაშენა (გორის მაზრა): ჩვენსკენ ქურდობა და ავაზაკობა ჯერ კიდევ არა სცხრება. 12 სექტემბერს ერთს გლეხს მოჰპარეს ვიღაც ქურდებმა ერთი ხარი და ერთი ძროხა, რომელნიც ბაკის ღობიდან [illegible] ბეხერხებითი. მეორე ღამეს მივიდნენ ქურდები აქაურის მღვდლისას. ქურდები სულ სამნი ყოფილიყვნენ და ოსურად თურმე ლაპარაკობდნენ ერთმანეთში. ქურდებს აენგრიათ ფიცრები ბაკის ღობისა, თოკის ავშარა ამოედოთ ცხენისთვის, მოებათ თოკი ერთის ხარისთვის კისერზე, ხოლო მეორე წვერი გამოემარხუშნათ მეორე ხარის ან ძროხის წასაბმელად და ის-ის არის, რომ უნდა წაესხათ საქონელი, შეიტყეს პატრონებმა და ქურდები გაცვინდნენ. იმ ღამეს ამავე ქურდებს აეარნათ სოფელს ბრეთში და ერთის გლეხის ხარი გამოეყვანათ ბაკიდამ. სოფელმა ახლა ყარაულები დაადგა. ჩვენსკენ ყველა იმ აზრისაა, რომ ქურდობას მარტო ოსები არა სწევენო; იმათ უწინამძღვრებენ ისევ ჩვენივე ახლო-მახლო მეზობლები, რომელთაც კარგად იციან ყველა აქაურის სოფლის გარემოება და ვითარებაო. ვინ არიან ეს მეზობლები და ან ვინა კადრულობს ამისთანა სამარცხვინო ხელობას, ამას დაბეჯითებით არავინ არ ამბობს.

*** დ. აბაშა (სენაკის მაზრა). დ. აბაშაში იარმუკობა დაიწყო პირველ სექტემბრის რიცხვებიდგან და თორმეტ სექტემბრამდე გასტანა. ამ იარმუკობას, თუმცა-და დიდი ავდრობა იყო, მაგრამ ხალხი მაინც ბლომად დაესწრო. საღამოს 8 საათზე აქაურ სასწავლებლის დარბაზში გამართული იყო კონცერტი მომღერალის ფ. ქორიძისა და ჟიგონის (იგივე ჟღენტი) მიერ. ხალხი ბლომად დაესწრო და 60 მანეთი იყო შემოსავალი. უმეტესობა კმაყოფილი დარჩა ამ კონცერტისა.

*** „Дух. Вѣст. гр. экз,“ სწერს: თემირ-ხან-შურაში ერთს 75 წლის მოხუცებულს დედაკაცს აქვს ქელი და ძვირფასი ხატი ყოველდწმინდის ღვთის-მშობლისა, რომელიც მოქედილია თვალ-მარგალიტით და შევერცხლილია ოქროს წყალში დაფერილის ვერცხლით. ხატი სიგრძითა და სიგანით თითო არშინი და ათ-ათი გოჯი იქნება. სახე მღვთის-

ფელეტონი

ხალხური ლექსები

(გაგონილი და ჩაწერილი სოფელს კარალეთში ვასო ბიბილოშვილის-მიერ).

სოფლებში გამორჩეული
ი სატიელო დირბია,
პირველვრის წერა არ იციან,
პატარაა თუ დიდია!...

—

სიკვდილო, ვერ დაგემალე,
კლდე გამოვკაფე სალია,
გაგექე, ვერსად წაგიველ,
ცხენი არა მყავს მალია!...
ქთამი გაძლიე, არ გინდა
თვალ მარგალიტი ლალია!...

—

ძნელია, მოკვდეს ვაჟკაცი,
უდროოთ მოიშალოსა,
ახალი ნაქორწილავი
ცოლი შინ მოიყვანოსა.

—

ჩამოსხდებიან ყორნები
არ გაირევენ ძერასა;
კაცი ვერ საით წაუვა
თავის ბედსა და წერასა.

—

ცრუ კაცი წყალმა წაიღოს,
წაიღოს ბაქოს გარიყოს.
წავა ლაყბობას დაიწყებს,
გუშინ-წინდელი არ იყოს.

—

არ გაიკითხვენ გლახასა,
ერთს სოფელს არის წესია,
თუ გაიკოხვენ, ჭირი სჭირთ,
თურქულზე უარესია!...

—

რა ქნას, რომ არა ტიროდეს
შავი ბედ-იღბლის ქალიო,
პირდაპირ ჩამოსდგომია
სიკვდილის ფერი ქმარიო.

—

გამზარდა ჩემმა გამრდელმა
სამუსაიფოთ სხვისთვინა,
რასაც ვიბოვნი, ვიშოვნი,
ვინახამთ შავი დღისთვინა.

—

ვაჟ-კაცსა გული რკინისა,
ხანჯალი ჰქონდეს ხისაო;
ხარი-კამეჩი თავისი,
ცოლი მოსწონდეს სხვისაო.

—

შენ, დირბო, აშენებულო
თავით ბოლომდინ ტევანო!..
მანდ რომ ქალი დავიკარგე
განჯას თათარსა ვჰყეკარო;
ლამაზ-ლამაზო ვაჟ-კაცნო,
თქვე, ჩემო მოსადევარნო,
მოჰკრიფეთ თითო თუმანი,
დამიხსენთ: თქვენი ტყვე ვარო!...

—

გაზაფხულისა პირზედა,
პირათ ამოხვალ, ჯეჯილო,
გოგოვ, შენ გახარებასა,
ძაღლებს არ დამაგლეჯინო!

—

წითელო ვაშლო, შენ გესვრი,
შავო, შენ ჩამოვარდები;
წითელო გოგოვ, შენ გეძებ,
შავო შენ გამოვარდები!...

—

ქალო, ამ ქალაქ ღამესა
შენთვინა ვდგევარ ბანზედა,
როდის იქნება, გათენდეს,
გამოხვიდოდე კარზედა?.

—

დაღონდა ჩიტი, დაძმარდა,
დახავსებია ფილტვია,
აღარა შეუძლიან-რა,
ყურებით არის ცქვიტია!.

—

ციდან წამოვა ღრუბელი,
ელია წინამძღვარია;
ეგ შენი ჭკუა-გონება,
სულ გოგოებმა დალია.

—

რა გენაღვლება, იქროლოს
ზენა ქარმა და ქვენამა,
ეგები ერთათ შეგვყაროს
ჩვენმა ბედმა და წერამა!...

—

ობოლი მარგალიტი ხარ,
ფერსა ვერ გიცვლის ზამთარი,
უშენოთ თავსა მოვიკლამ,
შემომითვალე მართალი.

—

მთასა ვიყავი, წყარო ვსვი,
ბარათ ჩამოველ—მაჯარი;
ნეტავი, გოგოვ, გათხოვდე,
მე გავხდე შენი ვაჯარი.

—

შენ, ქალო, ამპარტავანო,
რომელი დევთა გმირი ხარ!...
წამალი უკვდავებისა
გაქ და არ მასმევ, ძვირი ხარ!...

—

ღვარებში დაირდებიან
მაღალ-მაღალი ფიჩვები;
სულ ლხინში დაირდებიან
ეს კარალელი ბიჭები.

—

რით არ იცი, უგუნურო,
ლომთა როგორ იჭერს ბადე?
ხელშეკრული ტყვე გახლავარ,
გამიშვი და გამომცადე.

—

ქალ, კარი ჩამოგირბინე,
ალღო აგელო, ლალები,
ადექ და ჩემსკენ წამოდი,
გადმოირბინე ბანები.

—

ეგრე უნდა ვაჟი-კაცმა
ყანა წვერში მოწვეროსა,
საღამოზე შინ მოვიდეს,
ლოგინ ხელი გადაყოსა;
ეგრე ჰკოცნოს თავის ცოლი,
ფური ვეღარ მოწველოსა.

—

ზენა ქარმა და ქვენამა
ჭალას ჩალალა გვრიტები;
ლამაზმა შიგნით შემასწრო,
კარ ჩაუყარა კლიტენი.

—

ოი შენ მაყურებელსა,
დღე შუდამ გლოვიარესა;
დახურე შენი ლეჩაქი
შენ გვერზე მწოლიარესა!

—

ლამაზმა ქალმა დამწყევლოს,
ხელ შეღებულმა ინითა;
ნეტავი ერთათ შეგვყარა,
ზარხოშათ ვიყო ღვინითა.

—

გოგოვ, რას ტირი, რას ტირი,
რას დაგითხრია თვალები?
მდინარე შენი ცრემლითა
ავსილან საგუბარები!...

მშობლისა გაკეთებულია გაკუთხულისა და გაუკუთხავის ბრილიანტებით. სახის გარშემო რვა დიდი მარგალიტი უზის. შარავანდედი ხატს ოქრაში დაფერილის ვერცხლისა აქვს. შიგ უზის ორი დიდი იაგუნდი. თითოეულს იაგუნდს გარშემო შემორიგებული აქვს ათ-ათი ბრილიანტი, თითო სხვილი მარგალიტი და რვა-რვა წვრილი მარგალიტის თვალი შუათანა სიდიდისა. მხრები ხატისა შემკულია 8 ბროწეულის მარცვლის ოდენის ალმასით; ამას გარდა, ხატს აქვს 5 იაგუნდი, ასი წვრილი ქვა, რომლის ღირსებაც ძნელი გამოსაცნობია. ამ ასს ქვას გარშემო არტყია 24 მარგალიტი და შვიდი ალმასი შუათანა სიდიდისა.

*** 17 სექტემსერს, საღამოს 9 საათზე, პოლიციის მესამე ნაწილში მიხელ ივანეს ძე მისსურაძე წაეჩხუბა ილია ბენოფოვს და თავში კეტი დასთხლიშა. დამნაშავე შეიპყრეს და დაშავებული-კი სამკურნალოში გაჰგზავნეს.

*** ამავე დღეს, შუადღისას, სიოფთან ონანოვის ქარვასლაში ვაჭარს გერასიმე თომას ძეს ვართანოვს 200 მან. ღირებული ცალად შეკრული ფარჩეულობა მოჰპარა ასად კაფაოვმა. დამნაშავე შეიპყრეს.

*** 17 ამ თთვის კრამტის ქუჩაზე იოსებ ვასილის ძე თოფალნოვი წაეჩხუბა თავისს 22 წლის ძმას გრიგოლს და რევოლვერი ესროლა. ტყვიამ მხარზე გადაუარა და მხოლოდ პალტო გადაუგლა. დამნაშავეს დაეძებენ.

დაბა ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲝᲤᲔᲚᲘ

(მოწერილი ადგილ.)

ᲡᲝᲤ. ᲐᲚᲐᲛᲘᲜᲐᲝ. (ქუთაისის გუბერნია). სოფელი სალომინაო მდებარეობს ქუთაისიდგან ოც-და-ხუთის ვერსის მანძილზედ. გვარიანი მოსავალი მოდის: სიმინდი, ღომი, პური, ლობიო, ბამბა, ღვინო და სხვ. ერთის სიტყვით, რასაც კაცი დასთესავს და ჩაანევს მიწაში, ერთი ორად და ერთი-სამად ამოიღებს წლის თავზედ. იქვე სოფელს ახლოს გარეშემო აკრავს მშვენიერი ტყე. ხალხი მეტად შრომის მოყვარეა და გამრჯელი. სალომინაოს მუდამ წლობით ბლომად მცხოვრებნი ემატებიან, აქ ბევრნი გადმოსახლდნენ, როგორც შორაპანის მაზრიდგან, ისე ქვემო იმერეთიდგან, ასე რომ რაც ამ ოც-და-ხუთის წლის წინად მცხოვრებნი იყვნენ, დღეს ორი და სამი იმოდენაა. ამ სოფელში აგერ ოცი წელიწადია არავითარი ურიგობა და უწესობა არ მომხდარა. წინად ქურდობასა და ავაზაკობას სიზმრადაც ვერა ნახავდა აქ კაცი. მაგრამ, ჩვენდა საუბედურად, ექვსი-შვიდი წელიწადია, რაც გახშირდა აქ ქათმივით კაცის კვლა, ქურდობა, ერთი-ერთმანეთის მტრობა, ქიშპობა და ათასი სხვა. 1889 წელს ერთის კვირის განმავლობაში სწორედ სამი ქურდობა მოხდა, ერთს ღამეს. ბიჭია მ—შვილს მოჰპარეს დაკეტილ სადგურიდგან მშვენიერი თოხარიკი ცხენი, ღირებულ 150 მ. სადგურის გასაღები გაეტეხნათ და ისე გაეყვანათ. მაშინვე გამოუდგნენ მდევარნი, თითონ პატრონიც, შეჰკრეს საჩქაროდ გზები ყველა მხრიდგან, მაგრამ, ცამ ჩაყლაპა თუ დედამიწამ, ვეღარც ქურდს დაჰკრეს თვალი და ვეღარც ნაქურდალს.

ამ ავაზაკობის შემდეგ, მესამე დღეს, დილით იქვე მეზობელად მყოფი ორი საწყალი გლეხი, მამა და შვილი, მათია და სპირიდონა ჩიხლაძეები, მივიდნენ ატარებულნი მდვდლისას და შესჩივლეს; ბატონო, წუხელის დამლეგეს იმ სულითა და ხორცით დაბლუკავეა ქურდებმა, ერთი საბალნო კარგი ღვინო მომპარეს და დამსვეს ცარიელზედაო; მეხუთე დღეს კიდევ ვიღაც გლეხებს ინდაურები და ცხვრები მოჰპარეს. ორის კვირის წინ იქვე მეზობელ სიმონ ერისთავისათვის ცხენები მოეპარათ.

დიაღ, ქურდობამა და ავაზაკობამ ძლიერ მოიკიდა ჩვენს სალომინაოში ფეხი, მაგრამ ვინ არის პატრონი და გულ-შემატკივარი, რომ ალაგმოს ამოდენა ავაზაკები.

როგორც მიამბეს, ბევრმა იცის თურმე თავიანთს სოფელში, თუ ვინ არიან ეს ღამით მოსიარულე რაინდები, ბევრისთვის კიდეც მიუსწერიათ ზედ ქურდობაზედ და დაუჭერიათ, მაგრამ ვერ გაუმხელიათ და ვერც ამხელენ შიშით. მე ამაზედ იქაურებს ვუთხარი, რომ ვინც ამოდენა სისაძაგლეს სჩადიან, რატომ არ მოახსენეთ მთავრობას და არ მისცემთ ამ ავაკაცებს ხელში, რომ თავიდგან მოიშოროთ მეთქი, მაგრამ აი რა მიპასუხეს: არა, ბატონო, ჩვენ მაგას ვერ გავბედავთ და არც ხელს მოგკეკმესო. უბედურება უფრო გაგვორკეცდება. მთავრობა შორს არის და ავაზაკებს ჩვენ ჩაუვარდებით ხელშიო. თუ აქამდე თითო ოროლას რასმეს გვპარავდნენ, მაშინ იმასაც ალარ დაგვაჯერებენ და სულ ერთიანად გადაგვიბუგავენ მთელს სარჩო-საბადებელს და იქნება ჩვენც შიგ მოგვატანონო.

ესეც უნდა ვსთქვათ, რომ სოფ. სალომინაო ქურდობა-ავაზაკობას გარდა სხვა ფრიოვც არის შევიწროვებული. ქუთაისის სიშორის გამო გლეხკაცს, რომელსაც უნდა წაიღოს გასასყიდად შეშა, ხე-ტყე, სიმინდი და სხვა, ვერ წაუღია უხეირო გზების გამოისობით. უგზობა ძლიერ ხელს უშლის და აყენებს უკან აქაურ ხალხს, გზები ერთობ ვიწრო და უადგილო ალაგს არის,, ორლობეეში ურმითაი არა, თვით ფეხითა და ცხენით მოსიარულე ადამიანიცკი ვერ გაივლის ისე, რომ არსად ჩაჩეხოს, მეტადრე თუ ღამეკ არის. საცა, წინად კარგი სწორე სავალი გზები იყო, იქ ზოგიერთმა აიღო ყანები გაუკეთა, შეღობა და ახლოს აღარავის ატარეს. მაგალითად, გლეხის მაქსიმე ტალახაძის პირდაპირ საშინელი ძნელი ასავალი აღმართი არის. აქ წინად მშვენიერი ვაკე გზა იყო, რომელზედაც ათადან-ბადადან დადიოდნენ სოფლელები. ეს გზა ერთხელ გიორგი თვისის ცოლით ეკლესიაში წავიდა. მდიდრულად მორთულებს წინ და უკან ზხეღრები და ურიცხვი მოსამსახურე მისდევდა. ეკლესიაში ცოლ-ქმარნი სამეფო ადგილას დადგნენ ღვთის მსახურების მოსასმენად.

აგერ, მოძღვარმა კიდეც დაიწყო საღმრთო წერილის და საეკლესიო წიგნების კითხვა და გარკვევით წაიკითხა შემდეგი სიტყვები: „მდიდარნი დაგლახაკდეს და შეეშია, ხოლო რომელნი ეძებდენ უფალსა, არა ნაკლულევან იქმნენ ყოვლისაგან კეთილისა“. გიორგიმ ეს სიტყვები რომ გაიგონა, მოიღუშა, გაწყრა.

— რაებსა როშავო, შესძახა მოძღვარს: ნუ თუ არ იცი, როგორი დიდებული და მდიდარი ვარ? მე არასოდეს არ გავლარიბდებიო!

მოძღვარმა ყურადღება არ მიაქცია იმისს სიტყვებსა და ღვთის-მსახურება დაასრულა.

გარისხებულმა გიორგიმ მოძღვარი შეიპყრო და დაუპატიმრა. სამღრთო წერილიდგან ამოაგლეჯინა ის ფურცელი, რომელზედაც ეწერა ზემო ნათქვამი საწყენი სიტყვები.

გიორგიმ იმ დღეს ლხინი გამართა თავისს დარბაზში და ლაზათიანად იქეიფა.

ქალაქის ახლოს ერთმა ჭაბუკმა დაინახა მშვენიერი ირემი და, რომ ესიამოვნებინა ბატონისთვის, მოირბინა და შეატყობინა გიორგის ეს ამბავი. გახარებულმა გიორგიმ სანადიროდ წასვლა ბრძანა და ცოტა ხნის შემდეგ თავისის მონადირეებით მინდვრად გავიდა.

მინდორში ირემი დაინახეს და გამოუდგნენ. მაგრამ ირემი არ გაიქცა, იდგა თავ-მაღლა აშვერილი და მონადირეებს შესცქეროდა. ასეთი ნადირი გიორგის და იმის მონადირეების თვალს ჯერ არ ენახა; მაღალი იყო და პატარა კოტა ტუჩები ჰქონდა. ტოტებიანი რქები, სამის აღლის სიმაღლისა, ამშვენებდა იმისს ლამაზს სხეულს, რომელიც ჭრომაღა ბეწვით იყო დაფარული და თეძოებზედ თოვლივით თეთრი ფერი დასცემდა. გიორგი ირმისკენ მიეჩქარებოდა და თან უკვირდა, რომ ის გაჩერებულიყო ერთს ადგილზედ და სულს იმას მისჩერებოდა თავისს დიდროვანს თვალებით, თითქო რიღაცის თქმა ჰსურდესო. გიორგი მიუახლოვდა და დაუპირა ირემს ისრის სროლა, მაგრამ ირემმა ერთი შეიკუნტრუშა, თავი დაღუნა და დიდის სისწრაფით გაიქცა ვაკე მინდორზედ. გიორგი ბედაურის ცხენით გამოუდგა ირემს, მაგრამ ვერ მოეწია. მოიხედა უკან და ვეღარ დაინახა მონადირეები, გაიხედა წინ და დაინახა შორს ნელ-ნელა მიმავალი ირემი. გიორგიმ იფიქრა: „ახლა-კი დავეწევიო“ და გაუჩქარა ცხენს. მიუახლოვდა კიდეც ირემსა და დაუმიზნა მშვიდ-ისარი, მაგრამ ირემმა გაჰკურცხლა და გიორგი შორს მიატოვა. მონადირეები ალარ სჩანდნენ,,, ვეებერთელა მინდორზედ მიაჭენებდა გიორგი ცხენს და იმის წინ-კი, შორს, შორს, ირემი მოსჩანდა.

სწორედ ნახეკარი დღე სდია გიორგიმ ირემს და ბოლოს შენიშნა, რომ ცხოველი ერთს დიდს მდინარეს მიუახლოვდა გიორგიმ იფიქრა: „თუ მარჯვნივ წავა, ხელიდამ წამივა, და თუ მარცხნივ, ჩემიაო!“ მართლაც, მარცხნივ ჩადიოდა მდინარე, რომელზედაც ვერც კაცი და ვერც ნადიდი ვერ გავიდოდა, ირემი მარცხნივ გაეშურა. გიორგის სიხარულით გული აუტოკდა, გაეჩქარა და მიუახლოვდა ირემს. ირემი მდინარეს მიადგა და შიგ გასცურდა. შუაგულს მდინარისას პატარა ბუჩქნარიანი კუნძული იყო, და სწორედ ამ კუნძულს მიაშურა ირემმა. მიირბინა თუ არა გიორგიმ მდინარის ნაპირს, დაინახა, რომ ირემი ხშირს ბუჩქებში შეიმალა. ცხენდაცხენ მდინარეში გასვლა დაეპირა, მაგრამ ცხენს სამი ნაბიჯიც არ გადაედგა, რომ წყალი ყელამდის მოადგა. შეშინებული გიორგი უკან გამობრუნდა, მდინარის პირს ერთი ხე იდგა ამ ხის ქვეშ ტანისამოსი გიამემულეს სათეს ალაგად გაუშვია და სასიარულოდ სხვა გზა, კლდიანი და უსწორ-მასწორო, დაუტოვებია. ორი კაცი მარიგებულა ერთმანეთში და ამოდენა სოფლისთვის-კი ყურადღება არ მიუქცევიათ. ორჯერ სამჯერ სთხოვა და შეაწუხა სოფელმა მაზრის ბოქაული ბ-ნი გ. ელ., რომ ისევ ის ძველი გზა მოგვცეს იმ მემამულემაო, მაგრამ, ჩვენდა საუბედუროდ, ისე უყურადღებოდ დასტოვა და არავითარი განკარგულება არ მოუხდენია.

ურიგო არ იქნება, რომ დასასრულ ერთი-ორი სიტყვა სკოლის უქონლობაზედაც ვსთქვა. ამოდენა სოფელს (სამას კომლამდე იქნებიან მცხოვრებნი) სკოლა არ აქვს. სკოლის დაარსებისათვის არავის უფიქრნია. ეს რამდენიმე წელიწადია დაარსეს სამრევლო სასწავლებელი ჯიხეთის ეკლესიასთან და ვიღაც დიაკვანი ასწავლის ანაბანასა და ზოგიერთს ლოცვას, მაგრამ ეს რასა კმარა. სალომინაოს აქეთ-იქით ოთხი ხუთი კარგი მოზრდილი სოფელი აკრავს, სადიმიტრაო, როხი, წოლა, ნორა ᲬᲚᲘᲜᲓᲐᲠᲘ. დახლოვებით რომ ვსთქვათ, ყველა იმ სოფელში ათასს კომლზედ მეტი მოსახლე იქნება, როგორც გლეხი, ისე აზნაური და თავადი. როგორც სალომინაოში, ისე დანარჩენს სოფლებშიც არ არსებობს სკოლა, გარდა სამრევლო სკოლისა. კარგად შეუქლიანთ ამ სოფლებს შეერთდნენ და დააარსონ ერთკლასიანი ან ორკლასიანი სამეურნეო სკოლა ᲬᲚᲘᲡᲔᲜ თავიანთს შვილებს მცირედენი განათლება, რომ იმათსავით უსწავლელნი და ანბანის გაუგებარნი არ დარჩნენ. იმედია, მთავრობაც ხელს მოუწყობს და მოუმართავს. ბევრნი, ამ სოფლიდგან გარედ გასულნი, თუ სამსახურსა და ვაჭრობაში მყოფნი ᲬᲚᲘᲡ თუ ხელოსნები, რაკი გაიგებენ, რომ ჩვენის სოფლების რომელსამე ალაგს სკოლა არსდგაო, დიდის სიხარულით მიიღებენ მონაწილეობას ამ სამადლო და საშვილის-შვილო საქმეში. კარგს ხადა და ცხენი ხის ტოტზედ მიაბა, გატიტვლებული მდინარეში შეცურდა და იმ კუნძულს ძლივს მიაღწია. გიორგიმ დაუწყო ძებნა ირემს ხშირს ბუჩქებში.

ამ დროს თურმე ღმერთი გაურისხდა გიორგის, რადგან ის ცოდვილის ხალხის შემაწუხებელი იყო. ღმერთმა ანგელოსი მოიხმო და უბრძანა:

— წადი ჩქარა, გიორგის სახე მიიღე, ჩაიცვი იმისი ტანისამოსი, რომელიც ხის ქვეშ აწყვია, შეჯექ იმის ცხენზედ, წადი იმ ქალაქში, სადაც ის არის მმართველად, შედი იმისს დარბაზში და იმის ტახტზედ ადიო.

ანგელოსმა დაუყოვნებლად შეასრულა უფლის ბრძანება.

ბევრი ეძება გიორგიმ ირემი და არ იქნა ვერა ჰნახა. დანაღვლიანებული და დაძმარებული უკან გამობრუნდა და ცოტვით გამოვიდა მდინარის ნაპირას. აქ პირს კატა ეცა, რომ ალარ დახვდა არც თავისი ტანისამოსი და ალარც ცხენი, „სწორედ მომპარესო... ვაი იმ ქურდის ბრალი, რომელსაც ჩემი ტანისაოისი და ცხენი აღმოაჩნდებაო!“ ფიქრობდა გიორგი და ტიტველი მოდიოდა შინისკენ. ახლა-კი პირისპირ ნახა ფუფუნებას შეჩვეულმა გაპირვება: ბალახი ფეხის გულზედა ჰკბენდა და მზე თავისის მხურვალე სხივებით ტიტველა სხეულს უწვავდა შეუბრა-

---

ᲐᲛᲙᲐᲠᲢᲐᲕᲘᲐᲜᲘ ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ

(ლეგენდა გარშინისა)

ერთს ქვეყანაში ერთი მმართველი იყო, რომელსაც სახელად გიორგი ერქვა. ხელმწიფისაგან სრული უფლება ჰქონდა მინიჭებული მთელის მისდამი რწმუნებულის მხარის პატრონობისა. ისეთი ძლიერი და მრისხანე იყო, რომ თვით მოსისხლე მტერებიც ძალიან დაშინებული ჰყავდა და მეგობრები-კი არ გააჩნდა. ქვეშევრდომი ხალხი მშვიდად და წყნარად სცხოვრობდა, რადგან თავისის უფროსის ძლიერება და მრისხანება კარგად იცოდა. რადგან მყუდროება და მშვიდობა იყო მთელს მისს ქვეშევრდომს მხარეში, გიორგი გაამპარტავნდა და ჰფიქრობდა, რომ ჩემზედ უმრძენესი და უძლიერესი დედამიწის ზურგზედ აღარავინ მოიძებნებაო. მდიდრულად მცხოვრებს გიორგის ბევრი მოსამსახურე ჰყავდა, რომლებსაც სასტიკად ეპყრობოდა. გიორგის მეუღლე წყნარი, მშვიდი და ქმრის მორჩილი ადამიანი იყო, რადგანაც მან კარგად იცოდა იმისი მრისხანე ხასიათი. გიორგიმ თვის ქვეშემკრდომ ერის საჭიროება არ იცოდა, იმ ერისა, რომელიც ძირიდგან მაღლა სერზედ ასულს შიშითა და კრძალვით შესცქეროდა. ერთხელ გიორგი თვისის ცოლით ეკლესიაში წავიდა. მდიდრულად მორთულებს წინ და უკან ზხეღრები და ურიცხვი მოსამსახურე მისდევდა. ეკლესიაში ცოლ-ქმარნი სამეფო ადგილას დადგნენ ღვთის მსახურების მოსასმენად.

აგერ, მოძღვარმა კიდეც დაიწყო საღმრთო წერილის და საეკლესიო წიგნების კითხვა და გარკვევით წაიკითხა შემდეგი სიტყვები: „მდიდარნი დაგლახაკდეს და შეეშია, ხოლო რომელნი ეძებდენ უფალსა, არა ნაკლულევან იქმნენ ყოვლისაგან კეთილისა“. გიორგიმ ეს სიტყვები რომ გაიგონა, მოიღუშა, გაწყრა.

— რაებსა როშავო, შესძახა მოძღვარს: ნუ თუ არ იცი, როგორი დიდებული და მდიდარი ვარ? მე არასოდეს არ გავლარიბდებიო!

მოძღვარმა ყურადღება არ მიაქცია იმისს სიტყვებსა და ღვთის-მსახურება დაასრულა.

გარისხებულმა გიორგიმ მოძღვარი შეიპყრო და დაუპატიმრა. სამღრთო წერილიდგან ამოაგლეჯინა ის ფურცელი, რომელზედაც ეწერა ზემო ნათქვამი საწყენი სიტყვები.

გიორგიმ იმ დღეს ლხინი გამართა თავისს დარბაზში და ლაზათიანად იქეიფა.

ქალაქის ახლოს ერთმა ჭაბუკმა დაინახა მშვენიერი ირემი და, რომ

---

*) იხ. „*Русскій Архивъ*“, 1891 წ., წიგნი 9. მოგონება ა. მ. ფადეევისა. ეს მოხელე გახლდათ—სახელმწიფო ქონებათა გამგე თ. ვორონცოვის დროს.

ქალალდი პეტერბურგს და 1817 წ. გამოუგზავნეს ოდესიდამ 50 ოჯახი ვირტემბერგის გერმანელებისა. ერმოლოვს ეგონა, რომ ტფილისის ახლომახლო და საქართველოში ბევრია თავისუფალი და სახელმწიფო ადგილია, მაგრამ როცა გერმანელები მოვიდნენ და მიწას დაუწყეს ძებნა, აღმოჩნდა, რომ ერთი ფეხის დადგმა ალაგიც არსად იყო ისეთი, რომელიც სადავო არა ყოფილიყო. გაჭირვებული ერმოლოვი, რომ აღარ იცოდა, რა ექნა, ეხვეწებოდა გერმანელებს, დასახლდით იორის ჩასართავში, უწყლო ალაგს და არხს მალე გამოვაყვავინებ თქვენს მამულების მოსარწყავადაო, მაგრამ აქამდისინაც არხი არსად გახლავთ. ბ-ნ ფადეევის აზრით, ამ სამწუხარო გარემოების მიზეზი საზოგადოდ ცნობილია და დიდი გამოცანა აღარ ეჭირება: უცოდინრობა ინჟენერებისა, უგულობა და უხალისობა მათი, გამოუცდელობა ადგილობრივის მთავრობისა, ერთის სიტყვით, ყველა ის, რამაც მილიონები შთანთქა რუსეთში ყოველად უსარგებლოდ.

რასაკვირველია, ერმოლოვი ბევრსა ნაწობდა, რომ ასეთი სახათაბალო საქმე აიტეხა და ფიქრადაც აღარ მოსვლია, კიდევ გამოეთხოვა გერმანელები დასასახლებლად, რომ მწვანილისა და ლობიოს მოყვანა ესწავლებინათ ქართველებისთვის, მაგრამ იმას აღარა ჰკითხავდნენ და 1818 წ. გამოუგზავნეს 800 ოჯახი ვირტემბერგელებისა და ბავარიელებისა. ერმოლოვს გული გაუსკდა, როცა მოუვიდა ეს ამბავი; მაშინვე მისწერა ქალალი პეტერბურგში, რომ თავისუფალი ალაგი არ არისო, მაგრამ გვიან-და იყო. გერმანელები მოცურავდნენ შავს ზღვაზე ფოთისკენ და მთავარ-მმართებელს-კი ძალა არა ჰქონდა შეეჩერებინა გემები.

საინტერესოა თვით ის მიზეზიც, რამაც აიძულა ბავარიელი და ვირტემბერგელები, დაენებებინათ სამშობლოსთვის თავი და გადმოხვეწილყვნენ უცხოეთში. საფრანგეთის დიდმა რევოლიუციამ და ნაპოლეონ პირველის ომებმა, აგრეთვე იუნგ შტელინგის და ქალბატონის კრიდნერის თხზულებამ გაავრცელა გერმანიაში ის აზრი, რომ ქვეყნიერებას მალე ბოლო მოეღებაო. შტელინგს და ქ-ნს კრიდნერს დიდს პატივსა სცემდა იმპერატორი ალექსანდრე პირველი. ალექსანდრე I-ს სთხოვეს კრიდნერმა და შტელინგმა, ნება მოგვეცი ჯერ-ჯერობით დავასახლოთ სამხრეთს რუსეთში ჩვენს მოძღვრების მიმდევარნო (პიეტისტები) და შემდეგ მანდედან გადავსახლდებით წმიდა ქვეყანაში, რომ ქვეყნის დასასრულის ჟამს ქრისტეს სასაფლაოზე ახლოს ვიყვნეთო. იმპერატორმა ნება დართო. ამის გამო ნოვოროსიის საგენერალ-გუბერნატოროს მოაწყდა რამდენიმე ათასი ოჯახი პიეტისტებისა. მთავრობა მოუშზადებელი იყო, არ მოელოდდა ამოდენა ხალხს, ადგილები არა ჰქონდა და დიდს გაჭირვებაში ჩავარდა, სად დავასახლო ამოდენა გერმანელებია. აი, სწორედ ამ დროს მოიგონა შინაგან საქმეთა მინისტრმა, რომ შარშან ერმოლოვი იხვეწებოდა, გამომიგზავნეთ გერმანელები მწვანილის მოსაყვანადო და უცოდ რვაასი ოჯახი-კი მოაყენეს კარზე. ერმოლოვმა არ იცოდა, რა ექნა, სად დაესახლებინა ამოდენა ხალხი. თვით გერმანელებიც არა დგებოდნენ საქართველოში, უსათუოდ უნდა წავიდეთ წმიდა ქვეყანაშიო. სანამ გაგზავნილი კაცები იერუსალიმიდან ამბავს მოიტანდნენ, მთავრობა ჰკვებავდა ამოდენა ხალხს. გაგზავნილი კაცები დაბრუნდნენ და ისეთი ამბავი მოიტანეს იაფარ ქვეყნებისა და წეს-წყობილებისა, რომ, ძალადაც გაერეკა ერმოლოვს, აღარსად არ წავიდოდნენ. მეტი ღონე აღარ იყო, ერმოლოვს, ავად იქნებოდა, თუ კარგად, უნდა როგორმე დაესახლებინა შემოხიზნული გერმანელები.

სხვა რომ ველარა მოხერხდა-რა, ერმოლოვმა ძალით იშოვა ადგილები ახალშენებისთვის და პატრონებს დაჰპირდა, სასყიდელი მოგეცემათო. ამ გვარად ტფილისისა და განჯის მაზრებში დაარსდა რვა ახალშენი,— იმათში მარტო ორმა ახალშენმა: კატერინინფელდმა და ელენენდორფმა სული მოიდგეს, გამდიდრდნენ და დანარჩენებმა-კი აგრე რიგად ვერ შეიშვნიეს აქაურობა და კეთილდღეობა ვერ დაიმკვიდრეს. მთავრობის იმედიც ვერ გაამართლეს. ხარჯი დიდი მოუვიდა მთავრობას გადმოსახლებულთა გამო და სარგებლობაკი არა მოუტანეს-რა ქვეყანას.

ა. ფრონელი

წვრილი ამბავი

დოსდოსლუმის მკურნალმა გრანვილმა თავისი წერილი დაბეჭდა გაზეთს „Times“-ში ᲥᲔᲪᲘᲡᲗᲕᲘ ინგლისელების ფსიზლობის მომსრეობისა და ამ აზრით კატეგანს, გრანვილი ამბობს, რომ ლოთობის თავი და ერთად-ერთი მიზეზი სასმელების ხმარება არ არისო. „სიფლი უსმელობა ღვინისა და ლუდისა უფრო უარესი და მავნებელია, კიდევ ამ სასმელების ათასში ერთსელ ბოროტად გამოეყენებაო. სასმელების ხმარებას ᲥᲐᲗᲘᲡ შეშლადობაზე არაკითარიმე კავშირი არა აქვს და ეს სულით ავადმყოფობა უფრო მის შემდეგ გაჩრაულდა, რაც ინგლისელებმა ფსიზლობის მომსრეობა დაიწყესო. მე, როგორც ჩემის გამოცდილებით კიდევ, სულით ავადმყოფთა შორის მსმელთა პროცენტი დიდი არ არისო. ეს-კი არა, ისეთი სახლი

რეოული 3 მან., ბ. დავით ბაქრაძე 3 მან., ბ. გიორგი ერისთავი 3 მან., ბ. კირილე ოდიშარია 2 მან., თ. არჩილ წერეთელი 2 მან., ბ. ალექსანდრე ბაქრაძე 1 მან., ბ. გრიგოლ ჩარქიანი 1 მან., ბ. კონსტანტინე წულუკიძე 1 მან., თ. ლევანიერ წერეთელი 1 მან., თ. გიორგი ჯორდ. წერეთელი 1 მან., ბ. ვასილ სულხან 1 მან., ე. Ბ. 3 მან.

ამის გარდა კნეინა ელისაბედ წერეთელმა აღგვითქვა შემდეგშიაც ეოველს წელს თითო თუმანი, კიდრე ᲪᲘᲓᲚᲐᲜᲘ სწავლას დასრულებდეს.

მასწავლებელი სარჩერის სოფლის სკოლისა
Ქ. ᲩᲮᲔᲘᲫ

12 სექტ.

ᲓᲔᲞᲔᲨᲐ

17 სექტემბერი

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. დღეს დილით დიდის ამბით გადაასვენეს გვამი გარდაცვალებულის დიდის მთავრინას ალექსანდრა გიორგის ასულისა ნიკოლოზის რკინის გზის სადგურიდამ პეტრე-პავლეს ტაძარში. პეტრე-პავლეს ტაძარში საფლავი დიდის მთავრინა ალექსანდრა გიორგის ასულისა განსვენებულის მემკვიდრე ცესარევიჩის ნიკოლოზს ალექსანდრეს ძის საფლავის გვერდითაა. დიდის მთავრინას ალექსანდრა გიორგის ასულის გადასვენების გამო ტაძრის შუა გამართულია წითელის ხავერდის ამფონი, ოქროს ბუზმენტ შემოვლებული და ოთხკუთხს, სამსაფეხურიანს სიმაღლეზე დადგმული. ყველაფერი მშვენიერადაა შემკული. ამფონზე გამოყვანილია სათაური ისოები „Д“ და „Г-ს“ და იქვე, ოქროს ბალიშზე, სდგას დიდსამთავრო გვირგვინიც. ამფონს გარშემო ექვსი დიდი შანდალი სდგას, შავ არშია შემოვლებული.

18 სექტემბერი

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. გუშინ, საღამოს 9 საათზე გადახდილ იქმნა პანაშვიდი დიდი მთავრინა ალექსანდრა გეორგის ასულის კუბოსთან. პანაშვიდზე დაესწრნენ მათი იმპერატორებითი უდიდებულესობანი და უავგუსტოესის სახლობის წევრნი. კუბოზედ იყო მრავალი გვირგვინები. გვამთან საამბორებლად მიდიოდნენ სხვა-და-სხვა წოდების წარმომადგენელნი. ცერემონიალის თანახმად დღეს დაასაფლავეს დიდი მთავრინა. როდესაც გვამი მიაბარეს მიწას, გაისროლეს იმდენი ზარბაზანი, რამდენიც დაწესებულია ამისთანა შემთხვევისთვის.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ, 17 სექტემბერი

	ᲛᲘᲜᲘᲛᲐᲚᲣᲠᲘ ᲤᲐᲡᲘ.	ᲛᲐᲦᲐᲚᲘ ᲤᲐᲡᲘ.	ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝ ᲤᲐᲡᲘ.
	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ᲮᲣᲗᲝ-ᲛᲐᲜᲐᲛᲔᲜᲘᲐᲜᲘ ᲝᲠᲘᲚᲘ .	7, 50	7, 60	— ,,
ᲢᲐᲛᲐᲨᲝᲜᲘᲡ ᲯᲣᲗᲮᲚᲘᲐᲜᲘ .	151	152	— ,,
ᲛᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲜᲘᲡ ᲒᲠᲫᲔᲚᲘᲡ ᲨᲣᲚᲘ	1, 14	— ,,	— ,,
5% ᲞᲘᲠᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲡ ᲨᲔᲜᲐᲒᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲒᲔᲑᲘᲚᲘᲗᲘ	237	— ,,	— ,,
—ᲛᲔᲝᲠᲔᲡᲘᲡ	— ,,	— ,,	221 3/4
—ᲛᲔᲡᲐᲛᲘᲡᲘ	— ,,	— ,,	— ,,
ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲐᲕᲐᲓ-ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲝᲕᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲚᲔᲑᲘ	— ,,	— ,,	211 3/4
ᲒᲠᲘᲜᲒᲝᲰᲐᲚᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲚᲔᲑᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ .	— ,,	— ,,	— ,,
ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ . .	— ,,	— ,,	— ,,
ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲣᲠᲗᲐᲠᲘ-ᲗᲐ ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲖᲦᲐᲒᲐᲓᲝᲑᲘᲡᲐ	— ,,	— ,,	— ,,

ᲛᲘᲛᲝᲬᲕᲔᲚᲐ ᲪᲘᲪᲮᲚᲘᲡ ᲒᲔᲛᲔᲑᲘᲡᲐ ᲨᲐᲕᲘᲡ ᲖᲦᲕᲐᲖᲔ

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲓᲐᲛ გადის: ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ, ᲜᲐᲨᲣᲐᲓᲦᲔᲣᲚᲘ 4 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ ᲛᲔᲥᲣᲚᲘ ᲒᲖᲘᲗ და ᲜᲝᲒᲝᲠᲝᲡᲘᲐᲜᲘᲡᲙᲔᲜ შეაღწევს.

ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ საღამოს 8 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ (ᲙᲣᲚᲔᲚ ᲜᲐᲗᲝ-ᲡᲐᲓᲒᲣᲠᲘᲡᲐ შეაღწევს).

ᲙᲘᲠᲘᲐᲠᲝᲑᲘᲗ, ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲝ, ᲡᲐᲖᲦᲕᲐᲠ-ᲒᲐᲠᲔᲗ, ᲡᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲘᲡᲙᲔᲜ მიდის.

ᲑᲐᲗᲣᲛᲨᲘ მოდის ოდესიდამ: ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲗ შუა-ღამეს, ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ.

ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘᲗ, დღეთ-ოდესიდამ მოკლეს ᲒᲖᲘᲗ (ᲒᲣᲠᲘᲡᲗᲐ და ᲜᲝᲒᲝᲠᲝᲡᲘᲐᲜᲘᲡᲒᲐᲜ შეაღწევს).

ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ, დღეთ, ᲡᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲘᲡᲙᲔᲜ.

ᲤᲝᲗᲘᲓᲐᲛ ᲑᲐᲗᲣᲛᲨᲘ მოდის ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ—ᲘᲛᲘᲡ შემდეგ, როცა ᲡᲝᲩᲣᲛᲘᲡᲙᲔᲜ მოდის ᲒᲣᲚᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ. ᲑᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ—დღეს 9 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ დამᲐᲡᲬᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ მოკლეს ᲒᲖᲘᲗ მოსᲘᲐᲠᲣᲚᲘ ᲙᲐᲒᲣᲚᲘᲡᲘᲡ და ᲣᲐᲠᲘᲡᲘᲡ ᲒᲣᲛᲘᲡ.

ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ, დღეს 9 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ, და ᲛᲐᲡᲬᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ მოსᲘᲐᲠᲣᲚᲘ ᲙᲐᲒᲣᲚᲘᲡᲐ-ᲣᲐᲖᲝᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ და ᲠᲣᲛᲔᲗᲘᲡ ᲡᲜᲐᲢᲝᲚᲘᲡᲙᲔᲜ ᲬᲐᲛᲘᲡᲯᲔᲚᲘ ᲒᲐᲛᲘᲡ.

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲓᲐᲛ ᲤᲝᲗᲝᲡ მიდის ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘᲗ ᲝᲓᲔᲡᲘᲓᲐᲛ და ᲣᲐᲠᲘᲐᲜ-ᲙᲘᲠᲘᲐᲠᲝᲑᲘᲗ. რაკი გამი მოგა ᲤᲝᲗᲘᲓᲐᲛ, ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡᲙᲔᲜ ᲒᲐᲓᲐᲡᲬᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲐᲕᲐᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲬᲐᲛᲘᲡᲯᲔᲚᲘᲡ ᲯᲐᲠᲨᲘ გამᲔᲑᲘ.

ᲐᲛᲘᲡ გარდა ᲤᲝᲗᲝᲡ-ᲙᲣᲠᲘᲡ ᲤᲝᲗᲝᲨᲘ მოდის ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ—ᲘᲛᲘᲡ შემდეგ, როცა ᲡᲝᲩᲣᲛᲘᲡᲙᲔᲜ მოდის ᲒᲣᲚᲘ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ. ᲑᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ—დღეს 9 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ დამᲐᲡᲬᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ მოკლეს ᲒᲖᲘᲗ მოსᲘᲐᲠᲣᲚᲘ ᲙᲐᲒᲣᲚᲘᲡᲘᲡ და ᲣᲐᲠᲘᲡᲘᲡ ᲒᲣᲛᲘᲡ.

ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ, დღეს 9 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ, და ᲛᲐᲡᲬᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲒᲖᲘᲗ მოსᲘᲐᲠᲣᲚᲘ ᲙᲐᲒᲣᲚᲘᲡᲐ-ᲣᲐᲖᲝᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ და ᲠᲣᲛᲔᲗᲘᲡ ᲡᲜᲐᲢᲝᲚᲘᲡᲙᲔᲜ ᲬᲐᲛᲘᲡᲯᲔᲚᲘ ᲒᲐᲛᲘᲡ.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲤᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲛᲝᲑᲐ

ᲡᲐᲣᲛᲔᲒᲝᲚᲝᲗᲐᲓ ᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡ. რომ ᲑᲘᲗᲝᲚᲘᲡ-ᲛᲬᲣᲠᲜᲚᲘᲐ Ა. Გ. ᲛᲔᲚᲥᲣᲛᲝᲕᲘ, თᲐᲕᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲙᲣᲗᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ, ᲘᲝᲚᲘᲪᲘᲡᲘᲡ მᲔ-9 ᲒᲐᲜᲗᲝᲛᲘᲚᲔᲑᲨᲘ, ᲠᲔᲣᲢᲝᲠᲘᲡᲐ და ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲥᲣᲩᲔᲑᲘᲡ ᲙᲣᲗᲮᲔᲑᲨᲘ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲓᲘᲓᲔᲑᲘᲡ, ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔᲗ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲪ

ᲣᲡᲐᲡᲧᲘᲓᲚᲝᲓ ᲣᲪᲠᲘᲡ ᲧᲕᲐᲕᲘᲚᲘ

ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ, ᲓᲘᲚᲘᲡ 7 ᲡᲐᲐᲗᲘᲓᲐᲜ 10 ᲡᲐᲐᲗᲐᲛᲓᲔ. (3—1)

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲛᲝᲑᲐ ᲡᲐᲣᲛᲔᲒᲝᲚᲝᲗᲐᲓ ᲪᲜᲝᲑᲘᲚᲐᲓ ᲪᲮᲓᲔᲑᲘᲡ, რომ 29-Ს ᲐᲛᲐ ᲗᲕᲔᲡᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲓᲘᲚᲘᲡᲘᲗ 12 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ, ᲒᲐᲥᲣᲠᲜᲐ ᲐᲥᲕᲡ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ და ᲘᲯᲐᲠᲘᲗ ᲒᲐᲡᲪᲔᲛᲡ ᲨᲘᲒᲘᲡ ᲜᲐᲯᲠᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡᲐᲡ, რომᲚᲘᲪᲘᲗ ᲛᲓᲔᲑᲐᲠᲔᲝᲑᲡ ᲐᲒᲐᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲔᲑᲖᲔ, რᲔᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲚᲘᲐᲜᲓᲐᲒᲡ ᲘᲥᲘᲓᲒᲐᲜ, ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲜᲐᲯᲠᲘᲡ ᲖᲝᲛᲘᲗ 134-ᲓᲐᲜ 182 ᲝᲗᲮ-ᲙᲣᲗᲮᲘᲡ ᲡᲐᲥᲔᲜᲯᲛᲓᲔ. ᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ, ᲘᲥᲛᲔ, ᲘᲛ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ ᲭᲘᲓᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡᲐ, ᲖᲝᲛᲘᲗ 202 ᲝᲗᲮ-ᲙᲣᲗᲮᲘᲡ ᲡᲐᲥᲔᲜᲘᲡ, 171,6 ᲝᲗᲮ-ᲙᲣᲗᲮᲘᲡ ᲡᲐᲥᲔᲜᲘᲡ და 189,3 ᲝᲗᲮ-ᲙᲣᲗᲮᲘᲡ ᲡᲐᲥᲔᲜᲘ.

ᲔᲯᲠᲝᲑᲐ ᲘᲥᲘᲗ ᲐᲚᲐᲒᲝᲑᲠᲘᲗ ᲛᲝᲮᲓᲔᲑᲐ და ᲛᲝᲯᲯᲠᲔᲗ, ᲐᲜᲣ ᲔᲯᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲣᲠᲔᲚᲔᲗ ᲔᲯᲠᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲘᲡᲗᲐᲜᲐᲕᲔ უნდა შემოიტანონ 10% ᲮᲘᲠᲕᲔᲚᲐᲓ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘ ᲡᲐᲡᲯᲘᲓᲔᲚ ᲤᲐᲡᲘᲡᲐ, ᲐᲜᲣ ᲡᲐᲘᲯᲐᲠᲐᲓᲠᲝ ᲒᲐᲠᲓᲐᲡᲐᲮᲐᲓᲘᲡᲐ, ᲮᲝᲚᲝ ᲓᲐᲜᲐᲨᲗᲔᲜᲘ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲡᲯᲘᲓᲘ ᲤᲐᲡᲘ, ᲐᲜᲣ ᲜᲐᲮᲔᲕᲐᲠᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲘᲯᲐᲠᲐᲓᲠᲝ ᲒᲐᲠᲓᲐᲡᲐᲮᲐᲓᲘᲡᲐ უნდა შემოიტანონ ერთის თვის განმავლობაში იმის შემდეგ, როცა გამოცხადებათ მეფეველისა და მოიჯარადარების, რომ ქალაქის საბჭომ მამული თქვენზედ დაამტკიცეო.

(3—1)

„ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐ ᲐᲛᲑᲐᲜᲐᲒᲝᲒᲘᲡ“

ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐᲨᲘ

ᲘᲡᲯᲘᲓᲔᲑᲐ შემდეგი ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲘᲗᲚᲔᲑᲘ:

ᲗᲮᲖᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ Ა. ᲧᲐᲖᲑᲔᲒᲘᲡᲐ (ᲛᲝᲜᲐᲮᲣᲑᲐᲠᲝᲜᲘᲫᲘᲡᲐ) ᲐᲕᲢᲝᲠᲘᲡ ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲗ და ᲤᲐᲕᲚᲘᲜᲘᲚᲔᲗᲘ, ᲡᲐᲛᲘ ᲢᲝᲛᲘ, ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲢᲝᲛᲘ ᲪᲐᲚᲙᲔ . . . . 1 მ. 20 კ.

ᲘᲒᲘᲕᲔ ᲛᲨᲕᲔᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲥᲐᲠᲗᲚᲐᲓᲚᲔᲑᲖᲔ და ᲛᲨᲕᲔᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲧᲓᲘᲗ ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲢᲝᲛᲘ ᲪᲐᲚᲙᲔ . . . . 2 მ. 50 კ.

ᲡᲐᲛᲘᲕᲔ ᲢᲝᲛᲘ . . . 7 მ.

ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲐᲖᲠᲔᲣᲚᲝᲛᲘ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲡᲘᲡ და ᲔᲕᲠᲝᲞᲘᲣᲚᲘᲡ ᲡᲐᲦᲕᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐ 1 მ. 20 კ.

ᲘᲒᲘᲕᲔ ᲧᲓᲘᲗ . . . 1 მ. 40 კ.

ᲗᲮᲖᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ Ი. ᲓᲐᲕᲘᲗᲐ-ᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲗ, ᲑᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲘᲗᲐ ᲯᲔ ᲕᲐᲫᲨᲘᲚᲘᲚᲔᲗᲘ . . . . „ 80 კ.

ᲘᲒᲘᲕᲔ ᲛᲨᲕᲔᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲧᲓᲘᲗ 1 მ. 25 კ.

ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲐ და ᲐᲦᲬᲔᲠᲐ ᲔᲠᲔᲙᲚᲔ ᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲜᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲘᲡ, ᲚᲔᲒᲔᲜᲓ. ᲗᲝᲛᲐᲛᲐ ᲑᲐᲰᲐᲜᲘᲡᲘ . . . . „ 15 კ.

ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲬᲦᲐᲕᲠᲔᲑᲘ, ᲨᲔᲒᲠᲔᲑᲘᲚᲘ ᲕᲚ. ᲐᲦᲜᲘᲐ-ᲨᲕᲘᲚᲘᲡ-ᲛᲘᲠ . . . „ 30 კ.

ᲘᲒᲘᲕᲔ ᲧᲓᲘᲗ . . . . „ 75 კ.

ᲡᲣᲠᲐᲛᲘᲡ ᲪᲘᲮᲝ, ᲛᲝᲗᲮᲠ. ᲭᲝᲜᲭᲐᲫᲘᲡᲐ . . . . „ 25 კ.

„ᲛᲐᲠᲐᲑᲓᲐ“ ᲐᲜ. ᲤᲣᲠᲪᲔᲚᲐᲫᲘᲡᲐ . . . . „ 20 კ.

„ᲬᲧᲐᲚᲝᲑᲐ“—ᲛᲘᲡᲘᲕᲔ . „ 20 კ.

„ᲗᲝᲛᲐᲠᲐ“ ᲡᲗᲐᲠᲣᲚᲘ ᲚᲔᲒᲔᲜᲓᲐ . . . . „ 10 კ.

„ᲓᲔᲛᲝᲜᲘ“ ᲗᲐᲠᲒ. ᲤᲐᲨᲔᲚᲘᲡᲐ . . . . „ 15 კ.

„ᲪᲓᲐ“ III Წ. . . . „ 50 კ.

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝ ᲛᲘᲬᲐᲗ-ᲛᲝᲛᲥᲔᲓᲔᲑᲐ ᲗᲮᲣᲖ. Მ. ᲩᲐᲚᲐᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ. „ 30 კ.

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝ ᲨᲝᲗᲢᲔᲮᲜᲘᲐ ᲐᲜᲣ ᲡᲐᲥᲝᲜᲚᲘᲡ ᲛᲝᲕᲚᲐ-ᲛᲝᲨᲔᲜᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘᲕᲔ. „ 80 კ.

ᲒᲔᲝᲒᲕᲘᲡ ᲢᲣᲐᲝᲜᲘᲡᲐᲜ, ᲝᲠᲣᲠ-ᲒᲔᲝᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲪᲔᲛᲐ . „ 30 კ.

ᲘᲒᲘᲕᲔ ᲛᲨᲕᲔᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲧᲓᲘᲗ „ 80 კ.

ᲣᲐᲮᲚᲡᲬᲚᲔᲣᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔ ᲡᲘᲪᲒᲔᲚᲘᲡᲐ, Გ. ᲭᲘᲣᲒᲝᲡᲘᲡ ᲤᲝᲠᲜᲒᲣᲚᲘᲗ ᲗᲐᲠᲒᲛ. თ. ᲡᲐᲮᲝᲛᲒᲘᲐᲡ-ᲛᲘᲠ . . . . „ 30 კ.

ᲛᲐᲭᲘᲛᲐᲓᲘᲐᲜᲗᲛ ᲚᲔᲥᲘᲡᲔᲑᲘ, ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲗᲐᲠᲒᲛ. ᲗᲐᲠᲒᲛ. . . . . „ 10 კ.

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲐᲛᲛᲐᲨᲕᲘᲚᲔᲑᲘᲚᲘ, ᲓᲠᲐᲛᲐ ᲐᲚᲐ. ᲝᲠᲑᲔᲚᲘᲐᲜᲘᲡᲐ . . . . „ 40 კ.

ᲐᲥᲕᲔ ᲘᲡᲯᲘᲓᲔᲑᲐ „ᲡᲐᲛᲘ ᲙᲝᲛᲔᲓᲘᲐ, ᲐᲫ. ᲪᲐᲒᲐᲠᲔᲚᲘᲡᲐ „ 60 კ.

„ᲗᲝᲠᲜᲠᲘᲒᲝ ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘ“ ᲐᲯᲐᲒᲘᲡᲐ . . . . 1 მ. „

ᲡᲐᲙᲝᲛᲔᲠᲪᲘᲝ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ

ᲥᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲕᲐᲟᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲬᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ ᲛᲔᲝᲗᲔ

ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲔᲑᲐ ᲘᲡ ᲐᲠᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲠᲔᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲡᲐᲙᲝᲛᲔᲠᲪᲘᲝ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲐ ᲨᲔᲡᲫᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲡᲣᲠᲕᲔᲚᲗᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘᲡ, ᲘᲡᲔ ᲙᲐᲪᲔᲑᲘᲡ, და ᲛᲝᲛᲐᲛᲖᲐᲓᲛᲘᲡ ᲕᲐᲠᲯᲘᲨᲝᲑᲘᲡ შემწეობით ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡ დახელოვნებით მეცოდინენ.

ᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲡ ᲒᲐᲗᲐᲕᲔᲑᲘᲡ შემდეგ ატესტატები ეძლევათ. 1891—92 სამᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲬᲚᲘᲡ შემდეგი საგნები იქმნება საᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ: 1) საკომერციო კᲐᲜᲝᲜᲘᲡᲛᲐ, 2) საკომერციო არითმეტიკა, 3) ბუᲰᲰᲐᲚᲢᲔᲠᲘᲐ მარტივი, ორ-კეცი და საᲑᲐᲜᲙᲝ 4) არითმეტიკა სახეგრაძეᲗᲐ ᲬᲘᲗᲐᲜᲘᲡ, 5) საკომერციო მაწერ-მოწერა, 6) საკᲐᲚᲬᲠᲘᲡ და საᲗᲐᲛᲐᲨᲝᲝ ᲬᲣᲚᲯᲐᲜᲘᲡ, 7) მსწრაფელ-წერა და წერა გარკვეული და ᲨᲔᲜᲐᲮᲘᲡ.

ᲡᲬᲐᲕᲚᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲔᲑᲐ 16 სექტემბრიდამ. ᲐᲮᲚᲐᲓ შემომსვლელთა მიღება ᲓᲐᲘᲬᲧᲔᲑᲐ 2 სექტემბრიდამ, ყოველ საღამოს 4 საᲐᲗᲘᲡᲐᲛᲔᲓᲘ, ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ საᲦᲒᲝᲛᲘᲜᲘ, სახლი ალექსანდრე ფრადონოკოისა, № 9, სერგიევისა და საᲒᲝᲠᲜᲘᲡ ქუᲩᲔᲑᲖᲔ, ᲡᲐᲤᲝᲐᲯᲘᲡᲗᲐᲜ ᲞᲐᲠᲐᲚᲔᲚᲘᲡᲐᲜ.

ᲞᲠᲝ�გᲠᲐᲛᲘᲗ და ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡᲐᲜ ᲣᲡᲐᲚᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲫᲚᲔᲑᲚᲘᲗ ᲛᲘᲘᲦᲝᲡ ᲛᲡᲣᲠᲕᲔᲚᲛᲐ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲦᲒᲝᲛᲘᲜᲘ და ᲫᲛᲐᲗᲐ ᲬᲝᲒᲜᲝᲕᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲑᲐᲜᲙᲘᲠᲛ ᲙᲐᲜᲪᲚᲝᲠᲘᲐᲨᲘ, ᲡᲘᲝᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ.

ᲕᲘᲜᲪ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲔ ᲡᲪᲝᲕᲠᲝᲑᲡ, ᲨᲔᲣᲫᲚᲘᲐᲜ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲗ მიმᲐᲛᲐᲠᲗᲝᲡ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ დამᲐᲠᲗᲔᲑᲚᲘᲡ Ვ. ᲛᲘᲜᲣᲦᲘᲐᲜᲪᲘᲡ, ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ. (24—94—20)

ᲞᲐᲢᲘᲕᲘ მაქვს ᲕᲪᲜᲝᲑᲝ. ᲞᲐᲢᲘᲕᲪᲘᲛᲔᲣᲚᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲡ, რომ მე მოვიუვანე ᲡᲐᲖᲦᲕᲐᲠ ᲒᲐᲠᲔᲣᲗᲘᲓᲐᲜ მᲔᲠᲔᲕᲐᲕᲘ მოხელე და გავმართე ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ, ᲑᲐᲚᲐᲮᲕᲐᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ, ᲬᲣᲐᲚᲗᲐ-ᲨᲣᲐ, ᲫᲛ. ᲒᲝᲚᲪᲐᲮᲘᲡᲘ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ

ᲡᲐᲛᲚᲔᲑᲠᲝ და ᲚᲐᲥᲘᲡ ᲐᲛᲝᲡᲐᲦᲔᲒᲐᲜᲘ ᲥᲐᲠᲮᲐᲜᲐ

და ვიღებ შესაძენად სხვა-და-სხვა ფერ აბრეშუმეულს: ᲠᲚᲝᲣᲨᲐᲡ, ᲮᲐᲕᲔᲠᲓᲘᲡ, ᲨᲐᲚᲘᲡ და ᲑᲐᲛᲑᲘᲡ ქსოვილებს, ყოველ გვარს შეკერილს ქალის ტანისამოსს; კაცის სამხედრო სამოქალაქო ტანისამოს, ᲩᲝᲮᲑᲔᲑᲘ, ᲩᲣᲚᲔᲑᲘ, ᲚᲔᲜᲢᲔᲑᲘ, ᲐᲠᲨᲘᲔᲑᲘ, ᲡᲘᲠᲐᲥᲚᲔᲛᲐᲗ ფრთებს და სხვებს. აგრეთვე ვიღებ ტანისამოსსა და ყოველ გვარს დალაქიანებულ მატერიებს ლაქის ამოსაყვანად.

ᲛᲡᲣᲠᲕᲔᲚᲗᲐᲜ შეუძლიათ მობრძანდნენ მიხეილის ქუᲩᲐᲖᲔ, ᲐᲕᲝᲤᲝᲕᲘᲡ შენᲝᲜᲑᲐᲨᲘ და ფოსტით მიმᲛᲐᲠᲗᲝᲜᲗ შეᲔᲒᲔᲗᲘᲚᲝᲜᲑᲘᲗ და ფერიც ᲒᲔᲕᲪᲜᲝᲑᲝᲜ ᲜᲘᲛᲣᲨᲘᲗ.

(28—95—18) ᲥᲐᲠᲮᲐᲜᲘᲡ ᲞᲐᲢᲠᲝᲜᲘ ᲐᲠᲢᲔᲛᲘ ᲐᲜᲯᲐᲤᲐᲠᲘᲫᲔ

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ, ᲒᲝᲚᲝᲕᲘᲜᲘᲡ ᲞᲠᲝᲡᲞᲔᲥᲢᲘᲗᲐ, ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲨᲣᲐ-ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲐᲚᲐᲒᲐᲡ, ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲜᲝᲛᲠᲘᲗᲐ

ᲓᲐᲜᲘᲐ

მᲨᲕᲔᲜᲘᲕᲠᲐᲓ და ᲡᲣᲤᲗᲐᲓ მᲝᲠᲗᲣᲚᲘ ᲝᲗᲮᲘᲗᲘ 60 კᲐᲞ. ᲕᲘᲦᲠᲘ 5 მᲐᲜᲐᲗᲐᲛᲓᲔ ᲓᲦᲔᲨᲘ; თᲗᲕᲘᲣᲠᲐᲓ ᲑᲔᲕᲠᲘ ᲓᲐᲘᲗᲛᲝᲛᲑᲐᲗ. ᲡᲐᲭᲘᲠᲔᲚᲘ ᲐᲮᲐᲚᲘ და ᲒᲣᲛᲠᲘᲔᲚᲘᲐ. (36—86—23)

ᲡᲐᲡᲙᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“

1891 წ. 1-Ს ᲘᲜᲕᲠᲘᲠᲓᲐᲛ ᲒᲐᲛᲝᲛᲓᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚ-ᲓᲦᲔ ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲘᲛ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲜᲘᲪ ᲖᲔᲓ ᲛᲝᲡᲚᲘᲓᲔᲑᲘᲡ ᲙᲔᲘᲠᲐ-ᲣᲪᲘᲤᲔᲑᲘᲡ.

12 თᲗᲕᲘᲗ. . .	10 მ.—კ.	6 თᲗᲕᲘᲗ . . .	6 მ.—კ.
11 ,, . . .	9 ,, 50,,	5 ,, . . .	5 ,, 50,,
10 ,, . . .	8 ,, 75,,	4 ,, . . .	4 ,, 75,,
9